

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 458/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. augusta 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm, s. r. o., Kmeťova 26, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Lukáš Labaš, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 538/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 538/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že na základe žaloby mesta [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) domáhajúceho sa určenia svojho vlastníckeho práva k pozemkom pod [REDAKOVANÉ] bolo ešte v roku 1997 začaté konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 29 C 34/1997. Sťažovateľ je účastníkom napadnutého konania v postavení žalovaného.

Rozsudkom okresného súdu z 8. marca 1999 bola žaloba žalobcu zamietnutá v celom rozsahu. Rozsudok okresného súdu z 8. marca 1999 bol uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z 19. februára 2011 zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Následne okresný súd rozsudkom z 25. mája 2016 zamietol žalobu žalobcu opätovne v celom rozsahu a uznesením krajského súdu z 29. novembra 2017 bol tento rozsudok okresného súdu opätovne zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľ uvádza, že konanie trvá od roku 1997 do súčasnosti bez toho, aby bolo vo veci právoplatne meritórne rozhodnuté. Neprimeraná dĺžka napadnutého konania je podľa sťažovateľa spôsobená aj tým, že okresný súd stále zisťoval okruh účastníkov napriek tomu, že povinnosť správne určiť okruh účastníkov v žalobe leží na strane žalobcu. Pre veľký počet účastníkov konania bolo pôvodné konanie pod sp. zn. 29 C 34/1997 rozdelené na viacero konaní (sp. zn. 29 C 537/2015 a sp. zn. 29 C 538/2015).

Okresný súd podľa sťažovateľa „... nevyužíva procesné prostriedky priznané Občianskym súdnym poriadkom ani Civilným sporovým poriadkom na urýchlenie vecí, a aby meritórne rozhodol. Do dnešného dňa teda trvá právny stav, kedy ani po 21 rokoch nie je v predmetnom konaní žiaden relevantný posun, konanie je neefektívne, neprimerane dlhé a neodstraňuje právny stav neistoty u sťažovateľov.“.

V závere sťažnosti sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že „... pri prieťahoch presahujúcich 20 rokov, ktoré predstavujú dlhodobo trvajúci stav a kde ani sťažnosť predsedovi súdu nepredstavuje žiaden účinný prostriedok nápravy, možno za začiatok subjektívnej lehoty považovať akýkoľvek časový úsek, každý deň konania, bez priamej nadväznosti na konkrétny úkon. Prieťahy sú trvajúci stav, pri ktorom nie je reálne možné objektívne ani subjektívne určiť akúkoľvek lehotu. Pri takto dlhotrvajúcich prieťahoch je kontraproduktívne až nezmyselné určovať akúkoľvek lehotu na podanie sťažnosti na prieťahy.

Lehotu na podanie sťažnosti možno počítať aj od pojednávania zo dňa 23. 05. 2018, ktorým súd síce rozhodol, čím chcel aspoň čiastočne zmierniť prieťahy v konaní, avšak pri viac 21 ročnom konaní to predstavuje chabú nápravu. Taktiež rozhodnutie nie je právoplatné a vzhľadom na doterajší stav, je predpoklad, že bude podané odvolanie a konanie bude naďalej bez nastolenia právnej istoty a právoplatného rozhodnutia vo veci samej.“.

Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej nálehom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR a základné právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C/538/2015 bolo porušené.

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C/538/2015 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 8.000,00 EUR (osemtisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu vyplatiť sťažovateľovi na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

4. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania v sume 390,50 € (slovom tristodeväťdesiat eur päťdesiat centov), ktoré je Okresný súd Košice II

povinný zaplatiť na účet jej právneho zástupcu, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistujú zásadnejšie odlišnosti (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenia spoločne.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak bola sťažnosť pred ústavným súdom uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Sťažovateľ v závere sťažnosti uvádza, že na poslednom pojednávaní 23. mája 2018 okresný súd v merite veci rozhodol tak, že žalobu žalobcu opätovne v celom rozsahu zamietol, t. j. rozhodol v prospech sťažovateľa ako žalovaného. Z dopytu na okresnom súde ústavný súd zistil, že žalobca sa proti rozsudku okresného súdu z 23. mája 2018 odvolal, a to podaním zo 6. júla 2018. Z toho vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu 12. júla 2018 okresný súd už nemohol porušovať sťažovateľom označené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na zistené skutočnosti a s poukazom na citovanú ustálenú judikatúru ústavného súdu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v sťažnosti.

Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že v prípade, ak by krajský súd zrušil v poradí tretí rozsudok okresného súdu z 23. mája 2008 a opätovne vrátil vec okresnému

súdu na ďalšie konanie, nič nebráni sťažovateľovi v tom, aby sa opätovne domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru novou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2018